

Vabariigi Valitsuse korralduse „Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise lõpetamine“ eelnõu seletuskiri

1. SISSEJUHATUS

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse korraldusega lõpetatakse Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneering ning keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH).

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Rahandusministeeriumi (RaM) ruumilise planeerimise osakonna nõunikud Marju Kaivapalu (tel 611 3948, e-post marju.kaivapalu@fin.ee) ja Kadi-Kaisa Kaljuveer (tel 611 3312, e-post kadi-kaisa.kaljuveer@fin.ee) ning ruumilise planeerimise osakonna juhataja Heddy Klasen (tel 5561 7718, e-post heddy.klasen@fin.ee). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis RaM personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (tel 611 3549, e-post virge.aasa@fin.ee).

2. KORRALDUSE EESMÄRK

Korralduse eesmärk on Vabariigi Valitsuse 18.06.2020 korraldusega nr 213 „Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“¹ (edaspidi *VV korraldus*) algatatud riigi eriplaneeringu koostamise ja KSH lõpetamine.

3. EELNÕU SISU

Eelnõu punktis 1 antakse ülevaade olulisematest faktilistest asjaoludest ja menetluse käigust, mis on seotud VV korraldusega algatatud Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringuga.

Eelnõu punktis 2 esitatakse õiguslik alus, mille järgi on Vabariigi Valitsuse pädevuses VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu lõpetamine. Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneering lõpetatakse planeerimisseaduse (PlanS) § 29 lõige 1 punkti 3 alusel, sest planeeringu koostamise korraldaja eelarves puuduvad vahendid planeeringu koostamise, koostamise tellimise ja mõjude hindamisega kaasnevate kulude.

Eelnõu punktis 3 esitatakse kaalutlused, mis viisid VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu lõpetamiseni.

Vabariigi Valitsus algatas Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH 18.06.2020. Taotluse riigi eriplaneeringu algatamiseks esitas RaM-ile Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium. Riigi eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on

---

¹ [Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine–Riigi Teataja](#)

püsiühenduse (sild või tunnel) rajamine üle Suure väina mandrilt Muhu saarele. Riigi eriplaneering on ehitusprojekti koostamise aluseks.

Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu protsessis jõutaks suuremahuliste uuringute ning silla ja tunneli eskiisprojektide koostamise tõttu planeeringu kehtestamiseni aastal 2028. Hinnanguliselt maksab kogu protsess ca 15–40 mln eurot.

Aastatel 2021–2022 koostati planeeringu lähteseisukohad ja KSH programm, sh kaardistati planeerimiseks ja KSH läbiviimiseks vajalikud uuringud. Aastal 2022 ebaõnnestus planeeringu järgmise etapi (asukoha eelvaliku) esimene hange. Tööde teostaja riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapiks hangiti 2022. aasta lõpus ja 17.02.2023 allkirjastati konsultandiga (OÜ Reaalprojekt, Maves OÜ, Osaühing Kolm Pluss Üks ja OÜ Hendrikson & Ko) raamleping ja 22.03.2023 raamlepingu alusel hankeleping. Lepingu täitmine on Rahandusministeeriumi poolt peatatud alates 21.04.2023. Planeeringu asukoha eelvaliku etapi maksumus kokku on perioodil 2023–2027 ca 4,5 mln eurot. 2023. aasta tööde maksumus sellest on ca 2 mln eurot.

Vahendid riigi eriplaneeringu koostamise läbiviimiseks kavandatakse RaM eelarvesse iga-aastaselt riigieelarve koostamise raames. Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringule eraldati 2022. aasta RES lisavahenditest ca 2,5 mln eurot. Ebaõnnestunud hanke tõttu kanti vahendid üle 2023. aastasse.

Alates 2020. aastast ehk COVID kriisi puhkemisest on Eesti valitsussektori eelarvepositsioon liikunud tavatult sügavasse puudujääki. Kui aastatel 2010–2019 oli valitsussektori eelarve sisuliselt tasakaalus (10 aasta keskmine eelarvepositsioon 0,0% SKP-st), siis 2020 aastal kukkus valitsussektori eelarvedefitsiit järsult -5,5%ni SKP-st. RaM värskeima majandusprognoosi järgi on tegu püsiva defitsiidiga. Ka järgneval neljal aastal ehk aastani 2027 jääb eelarvepuudujääk igal aastal sügavamaks -4%st SKP-st. Seetõttu ei ole 2023. aastal riigi rahandusliku seisu tõttu ette näha RES lisavahendite eraldamist Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku tegemiseks alates 2024 aastast.

2022. aastast ülekantud 2,5 mln eurot kasutab RaM teiste riigi planeeringute (maavarade teemaplaneeringute, üleriigiline planeering, Tallinna ringraudtee riigi eriplaneering) koostamiseks.

Eelnõu punktis 4 otsustatakse PlanS § 29 lõige 1 punkti 3 alusel lõpetada VV korraldusega algatatud riigi eriplaneeringu koostamine ja KSH. Otsusest teavitamise kohta vt seletuskirja p 7.1.

4. EELNÕU TERMINOLOOGIA

Eelnõus ei kasutata uusi ega võõrsõnalisi termineid, mida õigusaktides ei ole varem kasutatud.

5. EELNÕU VASTAVUS EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

6. KORRALDUSE MÕJUD

Korraldusega lõpetatakse Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi planeeringu koostamine ja KSH. Planeeringu koostamise lõpetamisega ei kaasne otseseid mõjusid riigi julgeolekule ja välissuhetele, majandusele, elu- ja looduskeskkonnale, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Suure väina püsiühendus on kajastatud 27.04.2018 kehtestatud Saare maakonnaplaneeringus ja 23.03.2018 Lääne maakonnaplaneeringus. Maakonnaplaneeringutes on silla ja tunneli alternatiivide maismaaotsad kajastatud arvestades Vabariigi Valitsuse 10.03.2006 korralduse alusel koostatud „Sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kavale“. Kava jäi valitsuses kehtestamata. Kahe alternatiivse silla koridori laius on 100 m ja tunneli koridori laius on 300 m. Maakonnaplaneeringutes on seatud üldised maakasutuspõhimõtted, mille järgi võib alternatiivsetes trassikoridorides jätkuda senine maakasutus, kuid välditakse ulatuslikke investeeringuid püsiühenduse trasside aladele.

Kohaliku omavalitsuse üksused saavad teha põhjendatud ettepaneku kehtestatud püsiühenduse maismaaotste osas maakonnaplaneeringu muutmiseks. Ettepanekule annab nõusoleku RaM.

7. KORRALDUSE TÄITMISEGA SEOTUD TEGEVUSED JA VAJALIKUD KULUD

7.1. Korralduse avalikustamine

Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ja KSH lõpetamisest ning selle põhjustest teavitatakse 30 päeva jooksul lõpetamisest arvates ühes üleriigilise levikuga ajalehes ja 14 päeva jooksul lõpetamisest arvates Ametlikes Teadaannetes, Vabariigi Valitsuse ning RaM-i veebilehel.

Lisaks teavitatakse riigi eriplaneeringu ja KSH lõpetamisest ja selle põhjustest 30 päeva jooksul lõpetamisest arvates kirjalikult ministeeriume ja teisi valitsusasutusi, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi eriplaneering käsitles, Riigikogu, planeeringuala kohaliku omavalitsuse üksusi, isikuid, kelle õigusi planeering oleks puudutanud, isikuid, kes avaldasid soovi olla eelvaliku tegemisse kaasatud, samuti isikuid ja asutusi, kellel võis olla põhjendatud huvi eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju või riigi eriplaneeringu elluviimise vastu, sh valitsusväliseid keskkonnaorganisatsioone neid ühendava organisatsiooni kaudu.

7.2. Korralduse täitmisega seotud kulud

Korralduse täitmisega kaasnevad kulud riigieelarvele. RaM-il kui planeeringu koostamise korraldajal tuleb kanda riigi eriplaneeringu koostamise ja KSH lõpetamisest ning selle põhjustest teavitamisega seotud kulud (nt teavitused ajalehes ca 2000 eurot).

Samuti tuleb RaM-il kanda 22.02.2023 OÜ-ga Reaalprojekt, Maves OÜ-ga, OÜ-ga Kolm Pluss Üks ja OÜ-ga Hendrikson&Ko sõlmitud hankelepingu nr 1.9-1/149-1 täitmiseks faktiliselt tõendatud ja tehtud kulud.² Asjakohase tehtud tööde nimekirja esitavad RaM-ile lepingupartnerid hiljemalt 03.05.2023. Esialgne prognoositav summa on ca 50 000 eurot.

---

² 17.02.2023 sõlmitud raamlepingu nr 1.9-1/127-1 punkt 11.4. kohaselt on lepingu korralise ülesütlemise õigus ainult tellijal. Tellija võib lepingu mõjuva põhjuse olemasolul enneaegselt üles öelda, eelkõige kui tal puuduvad lepingu täitmiseks rahalised vahendid või kui eriplaneeringu koostamine ja KSH lõpetatakse PlanS § 29 alusel.

Riigi eriplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamiskavatsuse eest on RaM maksnud 91.200 eurot.

8. KORRALDUSE JÕUSTUMINE

Korraldus jõustub üldises korras.

9. KORRALDUSE EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu on esitatud läbi eelnõude infosüsteemi.

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul korralduse Riigi Teatajas avaldamise päevast arvates.

Juhul kui eriplaneeringu koostamine lõpetatakse planeerimismenetluse kestel ja järgmisi töösasid ei ole veel jõutud töövõtjalt tellida, siis töövõtjal ei ole õigust nõuda tasu nende töösade eest, mida ei ole tellitud. Sellisel juhul tasutakse töövõtjale selleks ajaks reaalselt teostatud tööde eest.